

UCHWAŁA NR XVI/75/VII/2015
RADY OSIEDLA KRZYŻOWNIKI-SMOCHOWICE
z dnia 1 grudnia 2015 r.

w sprawie **odwołania do Rady Miasta Poznania od decyzji Prezydenta Miasta Poznania, wyrażonej w Zarządzeniu Nr 738/2015/P z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr XI/61/VII/2015 Rady Osiedla Krzyżowniki-Smochowice z dnia 14 września 2015 r. w sprawie przyjęcia herbu osiedla.**

Na podstawie § 38 ust. 3, uchwały nr LXXVI/1148/V/2010 Rady Miasta Poznania z dnia 31 sierpnia 2010 r. w sprawie uchwalenia Statutu Osiedla Krzyżowniki-Smochowice (Dz. Urz. Woj. Wlkp. z 2010 r. Nr 244, poz. 4523), uchwała się, co następuje:

§ 1

Odwołuje się do Rady Miasta Poznania od decyzji Prezydenta Miasta Poznania, wyrażonej w Zarządzeniu Nr 738/2015/P z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr XI/61/VII/2015 Rady Osiedla Krzyżowniki-Smochowice z dnia 14 września 2015 r. w sprawie przyjęcia herbu osiedla

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Przewodniczącemu Zarządu.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Przewodnicząca
Rady Osiedla Krzyżowniki-Smochowice

Bożena Stradowska-Adamska

UZASADNIENIE
DO PROJEKTU UCHWAŁY
RADY OSIEDLA KRZYŻOWNIKI-SMOCHOWICE

w sprawie odwołania do Rady Miasta Poznania od decyzji Prezydenta Miasta Poznania, wyrażonej w Zarządzeniu Nr 738/2015/P z dnia 5 listopada 2015 r. w sprawie uchylenia uchwały Nr XII/61/VII/2015 Rady Osiedla Krzyżowniki-Smochowice z dnia 14 września 2015 r. w sprawie przyjęcia herbu osiedla

Rada uważa, że błędna jest teza przedstawioną w uzasadnieniu do projektu Zarządzenia Prezydenta Miasta Poznania, zgodnie z którą w świetle ustawy z dnia 21 grudnia 1978 roku o odznakach i mundurach (Dz.U.1978.31.130 z późn. zm.) jednostki pomocnicze – osiedla nie mają uprawnienia do stanowienia swoich herbów. Generalnie spotykane są w Polsce na podstawie obowiązującego prawa herby Osiedli powołane uchwałami jednostek pomocniczych.

Dotychczasowe wyroki Sądów Administracyjnych wydane w oparciu o wskazaną wyżej Ustawę z dnia 21 grudnia 1978 r. zawierają jedynie stwierdzenia o braku podstawy prawnej do „uchwalania przez gminę herbów osiedli” lub „wpisywania w statut jednostki pomocniczej określonego herbu” (niejako „narzucania”) stwierdzając, że art. 18 ust. 2 pkt 13 ustawy o samorządzie gminnym daje radzie gminy wyłącznie kompetencje do ustanowienia własnego herbu.

Patrząc na ww. uprawnienie od strony negatywnej ustawa nie upoważnia gminy do „odgórnego” stanowienia herbów innych jednostek. Tym samym poza zakresem kompetencji gminy jest ustalanie legalności uchwały osiedla dotyczącej herbu osiedla.

Uchwała Rady Osiedla nie stanowi ingerencji w kompetencje Rady Miasta (Wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego w Warszawie z dnia 17 listopada 2010 r., II OSK 1896/10) a uchwalenie herbu dla jednostki pomocniczej w świetle obowiązującego prawa ma uzasadnienie jedynie kurtuazyjne i historyczne.

Jak wskazał Naczelny Sąd Administracyjny w ww. wyroku: „*Powyższe ustalenia mają rozstrzygające znaczenie dla wykładni art. 3 ust. 1 u.odzn.mund. („Jednostki samorządu terytorialnego mogą ustanawiać, w drodze uchwały organu stanowiącego danej jednostki, własne herby, flagi, emblematy oraz insygnia i inne symbole.”) w związku z art. 18 ust. 2 pkt 13 u.s.g. (Do wyłącznej właściwości rady gminy należy podejmowanie uchwał w sprawach herbu gminy).*

Przedstawiona wyżej analiza prawa przedmiotowego prowadzi do wniosku, że rada gminy może podejmować uchwałę o ustanowieniu herbu i flagi całej gminy, ale nie posiada kompetencji do wyposażenia swojej jednostki pomocniczej w analogiczne emblematy, związane z heraldyką i weksykologią.” Argumentem wpływającym z powyższego, jest to, że Gmina nie może nadzorować i zakazywać jednostce pomocniczej ustanawiania swojego herbu.

Podobne rozstrzygnięcie zawiera wyrok Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu z dnia 21 marca 2008 r., III SA/Wr 2/08: „*Rada gminy posiada kompetencje do ustanawiania herbu, flagi i innych symboli gminy. Przepisy nie udzielają radzie gminy kompetencji (upoważnienia) do podejmowania uchwał w sprawie ustanawiania symboli jednostce pomocniczej gminy.*”

Skoro przepisy nie upoważniają gminy do podejmowania uchwał w sprawie herbu osiedla, to tym bardziej nie istnieje upoważnienie gminy do kwestionowania autonomicznych uchwał Rady Osiedla w tym zakresie.

Z powyższego wynika, iż nie ma w polskim prawodawstwie zakazu uchwalania herbu przez jednostki pomocnicze.

Art. 165 Konstytucji RP stanowi, że podstawową jednostką samorządu terytorialnego jest gmina oraz że inne jednostki samorządu regionalnego albo lokalnego i regionalnego określa ustawa - odpowiednio ustawa o samorządzie powiatowym i samorządzie województwa. A zatem przepisy Konstytucji RP oraz innych ustaw przewidują istnienie jedynie trzech jednostek samorządu terytorialnego - gminy, powiatu i województwa.

Jednostki pomocnicze, co wynika *expressis verbis* z nazewnictwa, nie są więc odrębnymi jednostkami samorządu terytorialnego.

Zgodnie z §3 i §4 uchwalonego przez Radę Miasta statutu osiedla Osiedle jest jednostką pomocniczą jako osiedlowa wspólnota osób zamieszkałych na jego terenie i nie posiada osobowości prawnej.

Organy jednostek pomocniczych nie są zatem formalnie organami gminy.

W oparciu o powyższe należy stwierdzić, że w stosunku do jednostek pomocniczych nie mają zastosowania przepisy Ustawy z dnia 21 grudnia 1978 roku art. 3 ust.1 ograniczające kompetencje organu samorządu terytorialnego do ustanawiania wyłącznie własnych herbów, flag, emblematów i innych symboli.

Również druga teza przedstawiona w uzasadnieniu do projektu Zarządzenia Prezydenta Miasta Poznania kwestionująca podstawę prawną uchwały Rady Osiedla, tj. uchwalenie herbu w oparciu o § 8 pkt.1 statutu Osiedla Krzyżowniki-Smochowice, jest błędna.

Powołany przepis stanowi, że do zadań Osiedla należą działania dotyczące obszaru osiedla w zakresie tworzenia więzi lokalnych. W świadomości społecznej to właśnie elementy tożsamości, przynależności i wspólnych więzi wyrażane są państwowo poprzez godło i barwy narodowe, a w przypadku mieszkańców miasta Poznania poprzez jego herb, z którego jako poznaniacy winniśmy być dumni.

Herb Osiedla Krzyżowniki-Smochowice odwołuje się do historycznych wydarzeń sięgających 1187 roku kiedy to Książę Wielkopolski Mieszko Stary sprowadził do Poznania rycerzy z Zakonu Szpitalików świętego Jana Jerozolimskiego i jest jednym z istotnych elementów budujących i utrwalających świadomość oraz kształtującym więzi społeczności zamieszkującej „swoją małą ojczyznę”.

Jako przykład bezzasadności skarżonego zarządzenia można wskazać przykład jednostki pomocniczej gminy Praga – Południe, tj. osiedla Kamionek. Wskazana jednostka pomocnicza uchwaliła herb w 2010 r. (<http://www.kamionek.waw.pl/content/view/389/55/>). Celem powyższej uchwały były informacja i promocja osiedla. Podstawą ww. uchwały były m.in. zapisy § 4 pkt 11 i 14 statutu osiedla, zgodnie z którymi zakres działania osiedla dotyczy spraw o znaczeniu lokalnym w szczególności w zakresie kultury, w tym utrzymania i konserwacji miejsc pamięci narodowej oraz popularyzowania wśród mieszkańców Osiedla idei samorządności.

Herb jednostki jest jednym z istotnych elementów budujących i utrwalających świadomość i więzi

społeczności zamieszkującej dane terytorium. Herb, który wywodzi się z historii jest powodem dumy i dowodem kulturowego dziedzictwa.

Mieszkańcy Osiedla Krzyżowniki – Smochowice, wybierając Radę Osiedla obecnej kadencji oczekiwali działań zmierzających do jeszcze większej integracji społeczności lokalnej na naszym terenie.

W świetle zapisu § 38 ust. 3 Statutu Osiedla Krzyżowniki-Smochowice stanowiącym, że Organowi Osiedla, którego uchwała została uchylona, przysługuje prawo odwołania do Rady Miasta, podjęcie niniejszej uchwały jest zasadne.

Przewodniczący Zarządu Osiedla
Krzyżowniki-Smochowice

(-) Maciej Bedyński